

Българска национална платформа за обединение и развитие

София 1373, ул. „Кубан“ № 2
тел. +359 87 858 8946 e-mail: bulgarian.national.platform@gmail.com

ДО Г-Н БОЙКО БОРИСОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО Г-ЖА ЕКАТЕРИНА ЗАХАРИЕВА
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО
ПРАВОСЪДНАТА РЕФОРМА И МИНИСТЪР НА
ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

КОПИЕ ДО СРЕДСТВАТА ЗА МАСОВА
ИНФОРМАЦИЯ

КОПИЕ ДО ЧУЖДЕСТРАННИТЕ
ДИПЛОМАТИЧЕСКИ МИСИИ В СОФИЯ

ИЗЛОЖЕНИЕ ОТНОСНО: Преодоляване на някои грешки и слабости в политиката на Република България към Република Северна Македония с оглед на българските национални интереси.

УВАЖАЕМИ Г-Н МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМА Г-ЖО ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

През последните две години Република България полага усилия да разреши част от проблемите, породени от неправилното интерпретиране на македонския „въпрос“. Подобен подход е важен, защото Македония е в сърцевината на българския геополитически код, поради което България се нуждае от формулиране на свои трайни и ясни позиции по отношение на РС Македония.

Ние напълно подкрепяме възприетата политика да не се допусне приемането в ЕС на държава, създадена на антибългарска основа и по този начин не само да се възпрепятства легитимирането на лъжи и фалшификации на факти, свързани с нашето културно-историческо наследство, а също така да се сложи край на физическия и психически тормоз над тези граждани в РС Македония, които продължават да съхраняват своето българско самосъзнание.

Нашата тревога е породена от факта, че характерната непоследователност на българската държавна политика към днешната РС Македония през изминалите 30

години се наблюдава и днес. В двата последни официални български документа, които определят актуалната българско отношение към РС Македония: Рамкова позиция относно разширяване на ЕС и процеса на стабилизиране и асоцииране: Република Северна Македония и Албания (09.10.2019) и Разяснителен меморандум относно отношенията на Република България с Република Северна Македония в контекста на разширяването на ЕС и на процеса на асоцииране и стабилизиране (16.09.2020) се застъпват тези по въпроси, които или не са били повдигани от българска страна, или вече са разрешени и тяхното реактивиране е в чужд, но не и в наш интерес. Като такива можем да посочим поставянето отново на въпроса за името на държавата, скопските претенции за някакво „македонско“ малцинство у нас, ненапълно изяснената ни позиция по въпроса за официалния език на РС Македония и др.

Заедно с това в двата документа не се споменава никъде понятието „македонизъм“ и неговата връзка със сръбската експанзионистична доктрина, а след това политиката на Коминтерна. Не се отделя внимание върху направените фалшификации на документи през изминалия период и върху необходимостта от декомунизация и правото на достъп на младите хора до обективна и нецензурирана информация. Не е са разгледани състоянието на правата на човека, свободата в медиите, репресиите и маргинализацията на лицата с българско самосъзнание в РС Македония.

Тези въпроси не са повдигани от България след 1944 г. Без да сме извършили необходимата подготовка на общественото мнение зад граница и без да сме подсигурили подкрепата на приятелски фактори, двата документа с посочените слабости са написани на един неотчитащ тези условия език, който като стил и използвани категории е непонятен за голяма част от съвременните европейски политици, дипломати, журналисти и изследователи. Това предполага затруднения при постигането на поставените от българското правителство цели. За да се избегне подобен резултат, бихме желали да обърнем вниманието Ви върху следните факти и предложения.

ДОПУСКАНИ ОТ БЪЛГАРИЯ СЪЩЕСТВЕНИ ФАКТОЛОГИЧНИ ГРЕШКИ

В затъпените през последната година позиции е осветлена само част от фактологията. Има съществени пропуски, поради което са направени погрешни изводи, които рефлектират отрицателно върху бъдещето на българските национални интереси. Така например в Рамковата позиция, която е правителствен документ, се говори за „периода от общата ни история до 1944 г.“. Въз основа на този текст представители на българското правителство заявиха, че общата ни история с РС Македония е до 1944 г., а след това „всеки си е тръгнал по пътя“. Подобна позиция показва непознаване на днешните реалности, а поставянето на такава времева граница на общата ни история остава извън нея:

- Десетки хиляди избити като българи във Вардарска Македония след 1944 г;
- Стотици хиляди репресирани като българи след 1944 г. От разсекретяването на досиетата на югославската УДБА се установява, че тези лица са преследвани именно като българи, най-вече последователи на Иван Михайлов - последния лидер на историческата ВМРО;
- Възникналите редица нелегални организации във Вардарска Македония от 1944 до 1990 г., в чиито документи се признава българския характер на населението със славянски произход в региона. След 1991 г. възникнаха

няколко легални организации на македонски българи, някои от които бяха регистрирани и днес са юридически лица;

- Огромната дейност в емиграция на Иван Михайлов и МПО в САЩ и Канада, които продължиха борбата за защита на българщината след 1944 г. Техният печатен орган в. „Македонска трибуна“ се издава на книжовен български език по правописа от преди 1945 г.

Поради тази причина е пропуснато да се направят конкретни искания към правителството на РС Македония, а именно:

- Да се изисква възстановяване на всички заличени от югославските и северномакедонските власти надписи на български език върху исторически паметници на територията на Република Северна Македония (църкви, училища, надгробни паметници и др.);
- Да се изисква да се удостовери факта, че една голяма част от репресираните след 1944 г. граждани на днешната Република Северна Македония са преследвани заради тяхното българско самосъзнание, видно от досиета, съставени от УДБА и други югославски репресивни органи;
- Да се иска задействане на процес за предоставяне на граждански и политически права на тези граждани на Република Северна Македония, които въпреки репресиите и държавно спонсорираната тотална антибългарска пропаганда са съхранили своето българско самосъзнание.

БЪЛГАРИТЕ В АКТУАЛНАТА ЕТНОПОЛИТИЧЕСКА СИТУАЦИЯ В РС МАКЕДОНИЯ

В редица изследвания извършената след 1944 г. етническа трансформация на българския дял от населението на РС Македония се разглежда като твърдо установен и необратим факт. Въз основа на нашите контакти и проучвания можем да констатираме следното:

- Днес сред представителите на едни и същи родове в РС Македония има лица с българско и с македонско самосъзнание. Двете групи имат еднакви културни традиции, пеят едни и същи народни песни, играят едни и същи народни танци. Между тях няма никакви етнокултурни различия, няма нищо специфично, което да ги обособява едни от други;
- Лицата в РС Македония със съхранено българско самосъзнание и днес продължават да наричат езика си български, а тези с македонско - македонски. И двете групи говорят един и същи език, но го наричат с две различни имена;
- В РС Македония има многопластово самосъзнание, в т.ч. и двойствено. Едни и същи лица пред обществото се изявяват с тяхното регионално съзнание като македонци, но в семейна среда или пред българи от България се декларират като българи;
- Независимо че процесът на етническа трансформация е протичал в посоката от българи към македонци, не са редки случаите, основно през 80-те и началото на 90-те години на XX в., когато граждани на РС Македония с македонско самосъзнание, след обективно запознаване с историческите

факти, започват да застъпват български позиции и дори стават активисти на български организации.

Всичко това показва, че можем да говорим за процес, но не и за еднократен акт на етническа трансформация на територията на днешната РС Македония. Този процес протича при определени политически условия и при тяхната промяна може да се допусне и появата на по-благоприятни възможности за съхраняване и популяризиране на фактите, характерни за периода преди установяването на комунистическия режим в РС Македония.

ПРИНЦИПИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО НА СЪВРЕМЕННА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ КЪМ РС МАКЕДОНИЯ

България трябва да отчита факта, че независимо от процеса на етническа трансформация, днес около 2/3 от северномакедонското население е с български произход, т.е. негови възходящи са били регистрирани като българи и в това си качество са получили българско поданство съгласно нашето законодателство до 1944 г. Поради тази причина трябва да се провежда такава политика, която да съхранява и изгражда нови мостове за връзка с населението в РС Македония, а не да дълбае пропасти и да отчуждава гражданите на двете държави.

Във философията на такава политика трябва да залегнат няколко основни принципа:

- Правото на етническо самоопределение на отделната личност е основно и неотменимо;
- Лицата, изявяващи се днес като българи в РС Македония, не представляват национално малцинство, а социокултурна група, която има еднакви етнокултурни характеристики с лицата, деклариращи се като македонци. Единственото различие е, че първите въпреки репресиите и пропагандата на комунистическия и посткомунистическия режим продължават да съхраняват своето българско самосъзнание;
- Необходимост от българска държавна подкрепа и защита на лицата, изявяващи се днес като българи в РС Македония;
- Необходимостта от декомунизация и деидеологизация на обществото в РС Македония е задължително условие за приемането на страната в ЕС;
- Отвореността на границите да е реална, като е недопустимо при граничния контрол да се конфискуват български книги и други източници на явна информация;
- Изявата днес на българско самосъзнание в РС Македония не фрагментира допълнително обществото по етнически принцип.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА СЪВРЕМЕННА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ КЪМ РС МАКЕДОНИЯ

Основна слабост на досегашната българска политика към РС Македония, че не са разработени предложения за развитието на нови инфраструктурни проекти с цел преодоляване на стари зависимости. Без да се изпълни това условие, няма как посланията, идващи от България, да достигнат до широката северномакедонска

общественост. Липсата на инструментариум обрича на неуспех постигането на набелязаните цели от българската политика.

Като основна необходимост се очертават:

- Общи инфраструктурни проекти - С нищо не може да се оправдае 25-годишното забавяне на строителството на Коридор № 8. Освен това от наша страна са занемарени и някои регионални проекти. Така напр. в РС Македония вече 20 години е построен път и ГКПП „Клепало“, който трябва да свърже района на северномакедонския гр. Берово в със Струмјани в България, но от наша страна работите за пореден път са спрени.
- Предложения за създаване на траен икономически интерес към сътрудничество между двете държави - Отдавна са изоставени разработените още в началото на 90-те години на ХХ век идеи за предоставяне на РС Македония на свободни зони в пристанища на Черно море и р. Дунав и свободен транспортен коридор към тях. При реализирането на подобни проекти и двете страни ще имат огромна взаимна изгода!
- Общи значими енергийни проекти - Искане само да припомним, че именно България, вероятно обслужвайки чужди интереси, провали изграждането на проекта АМБО, за когото дори бе подсигурано финансиране.
- Наши информационни проекти - В РС Македония липсват каквито и да било български печатни и електронни медии. Дори и северномакедонският президент Стево Пендаровски с основание разкритикува България, че в неговата страна срещу редица сръбски медии няма нито една българска. Искане също така да припомним, че през годините граждани на РС Македония са поемали инициативи за създаване на българска телевизия, български всекидневник и българско радио, но тези проекти не са срещали разбиране от страна на българската държава, а някои дори са били саботирани.
- Насърчаване на сътрудничеството в документалистиката – задълбочаване на съществуващата практика на съвместни издания на архивни документ за историята на географската област Македония, при запазване на оригиналния език на източниците.
- Търсене на европейска и международна подкрепа за съвместни геополитически проекти за трайно ограничаване на влиянието на факторите, довели до възникването на днешните проблеми в РС Македония и Западните Балкани.
- Поддържане за нуждите на българския бизнес на база данни на завършилите в България специалисти от РС Македония. Насърчаване на тяхното назначаване в северномакедонски фирми с български инвестиции.
- Установяването, възстановяването и придобиването на българско гражданство от лица от български произход от РС Македония не трябва да бъде самоцел, а инструмент за постигането на посочените в документите цели. При отказите за предоставяне на българско гражданство на такива лица трябва да се премахне несъстоятелния мотив „липса на доказателства за безспорен български произход“, тъй като по този начин българската държава отблъсква македонските българи и затвърждава впечатлението за непоследователна политика.

НЕОБХОДИМОСТ ОТ НОВ ПОДХОД В БЪЛГАРИЯ КЪМ НАСЛЕДЕНИТЕ ОТ МИНАЛОТО ПРОБЛЕМИ

При всички случаи нашата страна също трябва да даде пример за загърбване на миналото, като с официален акт се разграничи от провежданите у нас извращения по македонския „въпрос“ непосредствено след 1944 г., когато стотици македонски българи бяха репресирани, изпращани в концлагери, избивани и дори предавани на чужди държавни репресивни органи. Освен това при обслужването на чужди интереси бяха проведени две насилствени преброявания през 1946 и 1956 г., при които по-голямата част от населението в Пиринска Македония по административен път против волята му бе записано като „македонско“. Въпреки че тази антибългарска политика на БКП бе частично преодоляна през 1963 и 1978 г., до втората половина на 80-те години бившата Държавна сигурност преследваше лицата, отстояващи българската кауза в Македония с мотива, че пречат на отношенията със социалистическа Югославия.

Тези престъпления от близкото минало също са част от нашата обща история и заради това те трябва да бъдат преодоляни чрез премерен и далновиден подход, в който не само да се посочват и защитават българските национални интереси, но и да се разработят механизми за постигането им. Само така можем да имаме разбиране и авторитет сред населението в РС Македония.

В по-общ план е необходимо България реално и трайно да обърне своя поглед към българите зад граница и техните организации. Крайно належащо е създаването на държавен фонд за работа с българските общности зад граница, в това число и с тези на македонските българи. В него не само организации на задгранични българи или техни изявени представители трябва да могат да кандидатстват за финансиране на проектни начала, но от него могат да се изплащат и финансови компенсации на лица, които са били преследвани заради тяхното българско самосъзнание. Особено когато това е ставало на фона на пасивността на българската държава. Конкретно при българите от РС Македония подобно преследване може да се удостоверява с копия от разсекретените досиета на УДБА или на наследилите я по-късно македонски тайни служби, където изрично е удостоверена пробългарската ориентация на преследваните.

Уважаеми г-н министър-председател,

Уважаема г-жо заместник министър-председател,

За да постигне всичко това, Република България се нуждае от искрена подкрепа. Трябва да започне издаването на книги на чужди езици, в които обективно се изнасят фактите. Трябва да сътрудничим с чужди учени, които разработват различни аспекти на въпроси от нашето минало и настояще. А най-големият ни приятел трябва да бъдат хората от РС Македония. Практиката в съвременните международни отношения използва принципа на дипломатия чрез диаспората. Разработени са различни механизми за нейната мобилизация, като при необходимост нейни представители вместо нас могат да казват важните неща. Затова не само, че трябва да се подкрепят съществуващите, но да се насърчи и създаването на нови организации на македонски българи, особено емигрантски. Те трябва да бъдат съществена част от едно бъдещо българско лоби зад граница.

С такъв подход можем да решим проблема с названието на официалния език на РС Македония, особено като се имат предвид изказванията на някои чужди дипломати, че посочените от София в меморандума въпроси не трябва да стават част от

преговорната рамка с ЕС и че те трябва да се решават само двустранно. При тези условия нашето официално становище, изразено в правителствен документ, че „езиковата норма, обявена за конституционен език в Република Северна Македония, е свързана с еволюцията на българския език и неговите наречия в някогашната югославска република след кодифицирането им след 1944 г.“, не е работещо, тъй като езиците не са обект на признаване. Именно поради тази причина официалната позиция на сегашното правителство в Скопие е, че това е негов вътрешен въпрос.

В духа на сътрудничество с българите зад граница, по въпроса за официалния език на РС Македония трябва да се произнесат организации на местни българи, а в краен случай, при голям страх от репресии - емигрантски македонобългарски организации като МПО в САЩ и Канада. Примери за това има достатъчно. Например на 30 Конгрес на МПО, проведен на 2, 3 и 4 септември 1951 г. в гр. Колумбъс, е приета единодушно резолюция „До поробеното население в Македония“, в която се заявява: „До насъ ежедневно достигатъ вашитѣ стенания отъ непоносимиятъ тероръ на поробителитѣ на нашата мила Родина – титовитѣ сърбокомунисти, фанатизираните гръцки бурандари и софийските слуги на Москва. Конгресътъ е твърдо убеденъ че този тежъкъ тормозъ нито ще сломи борческия ви духъ, нито пъкъ ще убие въ васъ кристалното съзнание на корави македонски българи колкото и да се желае то отъ скопскитѣ лакеи на Тито, които измислиха срамната теория за „македонска нация“ и „македонски“ езикъ“. Декларации в такъв дух има дори и през 80-те години на ХХ в.

Популяризирането на такива позиции има международна тежест, защото отразява мнението на граждани на РС Македония или бежанци от нея. По този начин въпросът за официалния език в Скопие продължава да е вътрешен, но той е и интернационализиран, което развързва ръцете на българската дипломация. А България като майка на всички българи зад граница трябва да търси контакти със своите чедата и да ги подкрепи, когато искат съдействие за съхраняването на своята автентична идентичност!

Смятаме, че подобна координираща роля при работата с диаспората трябва да се поеме от ДАБЧ. За това е крайно време българското правителство да осъзнае нуждата от такава институция и да издигне нейния авторитет, а не да я разформирова.

Оставаме на разположение за съдействие за постигането на горепосочените цели!

С уважение,

Председател:

доц. д-р Спас Ташев

Секретар:

инж. Георги Мъндев

София, 23 септември 2020 г.

Приложение: в. „Македонска трибуна“. Индианаполис, 11.10.1951 г.

УНД tribune

ОРГАНЪ НА М. П. О. ВЪ С. А. ЩАТИ И КАНАДА

March 3, 1879 VOLUME 25, NUMBER 1,284 OCTOBER 11, 1951

ДО ПОРОБЕНОТО НАСЕЛЕНИЕ ВЪ МАКЕДОНИЯ

(Резолюция единодушно приета на 30 ред. конгресъ на МПО)

Представителитѣ на родоло- бивата македонска емиграция въ Съединенитѣ щати и Кана- да събрани въ гр. Колумбусъ, Охайо на 30-иятъ годишенъ ю- билеенъ конгресъ на МПО на 2, 3 и 4 септемврий 1951 год. ви изпращатъ своитѣ най-горещи братски и сестрински привети. До насъ ежедневно долитатъ вашитѣ стенания отъ непоноси миятъ тероръ на поробители- тѣ на нашата мила Родина — титовитѣ сърбокомунисти, фа- натизиранитѣ грѣцки буранда- ри и софийскитѣ слуги на Мос- ква.

Конгресътъ е твърдо убеденъ че този тежъкъ тормозъ нито ще сломи борческия ви духъ, нито пъкъ ще убие въ васъ кристалното съзнание на кора- ви македонски българи колко- то и да се желае то отъ скопс- китѣ лакеи на Тито, които из- мислиха срамната теория за

«македонска нация» и «маке- донски» езикъ. Духътъ на Дам- янъ Груевъ, Гоце Дѣлчевъ и Тодоръ Александровъ, духътъ на борцитѣ отъ славното Илин- денско възстание, което се во- ди за цѣлокупна свободна и не зависима Македония не ще пре- стане да витае надъ нашата ми- ла и скъпа Родина и той ще на- помня и на грядущитѣ поколѣ- ния за правото на македонски- ятъ народъ да живѣе свободно и независимо въ границитѣ на своята Родина.

Както въ миналото, така и се- га, драги братя и сестри, наша- та кръвна връзка съ васъ ще крепне и ще се засилва — наши тѣ сърдца винаги ще туптятъ задружно съ вашитѣ, вашитѣ болки и страдания ще бждатъ и наши, вашата борба ще бжде и наша борба. Да живѣе борче- скиятъ македонски народъ! Да живѣе свобода и независима цѣлокупна Македония!